

Een onderhoudsbedrijf op Schiphol zou hebben geprobeerd een akkoord te sluiten met chipmachinemaker ASML.

FOTO: ANP

ARBEIDSMARKT

Werkgevers spreken af geen personeel bij elkaar weg te kapen

Nu het tekort aan personeel groter is dan ooit, gooien werkgevers het met elkaar op een akkoordje: ze spreken af om geen werknemers bij elkaar weg te lokken. Dat is in strijd met de kartelregels.

Ria Cats en Rik Winkel
Brussel/Amsterdam

In de steeds krappere wordende arbeidsmarkt maken werkgevers in zowel zakelijke als technische sectoren afspraken om elkaars personeel niet bij elkaar weg te lokken. Dat drukt niet alleen de lonen, het zet ook een rem op de innovatie. Bovendien is het in strijd met de kartelregels.

Mededingingsautoriteit Autoriteit Consument en Markt heeft de laatste maanden signalen ontvangen uit onder meer de techniek- en energiesector en heeft een waarschuwing doen uitgaan. 'Er kwamen signalen uit branches. Misschien is het niet zo bekend dat dit niet mag', zegt een woordvoerder. Ook de Europese Commissie heeft 'niet-wegkoopafspraken' en 'loonafspraken' in het vizier en ziet dat lidstaten daar ook scherper op letten. Mededingingscommissaris Margrethe Vestager zei eerder alert te zijn op dit soort concurrentievervalsende deals.

Nu werkgevers hun personeel met een kaarsje moeten zoeken — voor elke honderd werklozen zijn er nu 133 vacatures — gaan

ze op strooptocht bij de concurrent. Soms gebeurt dat indirect, bijvoorbeeld via reclame in voetbalstadions. Vaker benaderen ze kandidaten echter rechtstreeks, al dan niet via een recruiter.

Die bedrijven zitten daar niet op te wachten. Dan wil een directeur nog weleens de concurrent bellen met de vraag of beide bedrijven en de BV Nederland niet beter af zijn als ze even geen mensen bij elkaar wegplukken. Behalve dat het gaten in de bezetting oplevert, jaagt het baanhoppen de loonkosten op. Maar de afspraken mogen niet: alleen binnen cao's zijn loonafspraken toegestaan. Alles daarbuiten komt neer op een kartel.

Edmon Oude Elferink, mededingingsspecialist bij advocatenkantoor CMS in Brussel, krijgt steeds meer bedrijven aan de lijn die willen weten of, en zo ja in hoeverre dit soort afspraken toelaatbaar is. 'De werking van het kartelverbod in of in relatie tot arbeidsverhoudingen is een *hot topic*', zegt hij zonder namen te willen noemen. Volgens hem is dat overgewaaid uit de VS, waar de zogeheten *no-poach agreements* al lang de aandacht van mededingingsautoriteiten genieten.

Ook recruiters zien en horen dat er afspraken worden gemaakt. Bij advocatenkantoren is het volgens Piet Hein de Sonnaville, partner van Schaeckel & Partners Executive Search, los van de krapte, een ongeschreven wet om niet onder elkaars duiven te schieten. Zo

ook binnen brancheverenigingen en familiebedrijven in dezelfde sector. 'De stelregel is dat je van elkaars mensen afblijft.' Thomas Boerefijn van werving- en selectiebureau Robert Walters hoort dat bijvoorbeeld grote bouw- en transportbedrijven onderling afspraken maken.

Begin dit jaar deed Doekle Terpstra, voorzitter van Techniek Nederland, de belangenclub voor de installatiebranche en de technische detailhandel, een publieke oproep aan de aangesloten bedrijven om geen personeel bij elkaar weg te kapen. Op de toch al krappe arbeidsmarkt zou dat jobhoppen de energietransitie in gevaar brengen. Na een telefoontje van de ACM — of hij zich wel bewust was van de consequenties voor de

vrije marktwerking — zette hij dit recht in een ledenbrief.

Volgens de ACM lijkt dit soort afspraken op korte termijn voordelig, maar pakken ze nadelig uit voor werknemers en zeker op termijn voor de hele samenleving. Ze kunnen de innovatie en investeringen in automatisering en robotisering afremmen. De ACM wijst expliciet op de personeelstekorten in de energie- en technieksector. 'De vrees is dat deze schaarste een soepele en snelle energietransitie kan beïnvloeden. Dat risico ziet de ACM ook.' Maar uit angst voor hogere energieprijzen zit de ACM er bovenop, zegt een bron.

Volgens bronnen in de sector heeft Regional Jet Center (RJC), een onderhoudsbedrijf op Schiphol, in elk geval geprobeerd om een regeling te treffen met ASML, omdat het te veel medewerkers kwijtraakte aan de agressief wervende chipmachinefabrikant in Veldhoven. ASML laat weten zich nooit in te laten met de *no-poach agreements*, 'niet formeel en ook niet als herenakkoord.'

Een woordvoerder van RJC ontkent niet dat er contact is geweest, maar zegt dat er geen afspraken zijn gemaakt. Ze zegt dat techbedrijven in breder verband, zoals onder de vleugel van brancheclub FME, naar oplossingen moeten zoeken. FME sluit niet uit dat het verbod op onderlinge afspraken aan de orde is geweest op ledenbijeenkomsten. Maar de FME zou op dit gebied geen 'regisserende rol' spelen.

De ACM heeft signalen ontvangen uit onder meer de techniek- en energiesector

Eurocommissaris Vestager heeft 'niet-wegkoopafspraken' ook in het vizier